

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 163. Quænam sint & dicantur res mobiles pretiosæ prohibitæ alienari, sine solennitatibus, dum sunt Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

5. Resp. quintò: Possunt quoque non servatis solemnitatibus liberè alienari relicta immobilia Ecclesiæ locove pio capaci ea possidere & retinere cum clausula; ut, si velit, possit alienare sine solemnitatibus, vel in proprios usus convertere. Delb. c. 17. du. 10. num. 1. contra Quarant. v. alienatio. num. 31. & 32. Armill. v. cod. num. 19. Covar. in c. de testam. num. 6. Riccium, in pr. decis. 67. Bonac. d. 3. de contract. q. 8. p. 4. n. 8. Si enim testator sine istiusmodi solemnitatibus poterat rem suam alienare, poterit id etiam in dicto casu Ecclesiæ; quia ea tunc alienat ex potestate accepta à testatore & juxta mentem illius. Sed neque talis conditio est juri contraria, ut exinde sit turpis, & habenda pro non adjecta; cum jus solum prohibeat Ecclesiæ alienare rem, quæ absolute & in perpetuum illius, & non illam, quæ est illius non absolute, sed quamdiu illam voluerit retinere, qualiter quia è contra manifestè juri contraria est clausula seu conditio ea donatore vel testatore adjecta, ut res donata vel legata Ecclesiæ incapaci eam retinendi, ab ea retineatur, & non alienetur sine solemnitate juris, ea censetur turpis, & habenda pro non adjecta; adeoque ea non obstante poterit adhuc alienari sine solemnitate. Delb. l. c. à num. 5.

6. Resp. sextò: Bona etiam legata, donata, item pertinentia ad dominium Ecclesiæ tantum directum, dum ea ex causa aliqua revertuntur ad eam quò ad dominium quoque utile, quamdiu non sunt incorporata Ecclesiæ, conventui, aut mensæ capitulari, posse alienari sine solemnitatibus (utpote quæ non nisi per istam incorporationem constitui possunt in dominio Ecclesiæ in ordine ad prohibitionem ea alienandi) docet Tondur. in 44. resp. benef. p. 3. c. 87. num. 1. citans Franc. decis. 14. num. 16. & AA. passim in c. ut supra. h. t. hanc verò incorporationem non censeri factam ex retentione illorum bonorum etiam ad annum, sed tunc demum, & non aliter, quam per declarationem, vel explicitam, quæ declarat Prælatum, se illa incorporare mensæ suæ aut Ecclesiæ; vel implicitam ex descriptione illorum inter alia bona ecclesiastica, tradit Lotter. de re benef. l. 3. q. 25. num. 22. citans Bartol. in L. si vacantia. C. de bonis vacant. num. 8. Redoan. rub. l. c. 22. num. 29. quamvis Tond. l. c. num. 5. dubitet de bonis de novò acquisitis donatione, legato &c. an statim sint de mensa, & hinc inalienabilia. Vide me in for. benef. p. 3. q. 199. num. 5.

7. Resp. septimò: Qualiter bona concedi solita ab antiquo in emphyteusim vel feudum, deinceps concedi possint sine solemnitatibus, & sic alienari, dictum est supra; qualiter verò illud *solum* accipiendum, vide apud me l. c. num. 8.

8. Resp. octavò: Pecunia, non tantum collecta ex redditibus juxta dicta. resp. 1. ad hanc, quæ sed & inventa in capsa & domo testatoris, utpote ad usus quotidianos destinata, & fructus non faciens inter res mobiles, quæ sine solemnitate alienari possunt, est numeranda. Azor. p. 2. l. 9. q. 5. Mantio. de conject. l. 9. tit. 5. Ricc. in pr. resol. 56. Barbol. de potest. Episc. p. 3. alleg. 95. num. 49. & alii, quos citat & sequitur Delb. c. 17. du. 2. f. 3. num. 1. Verum patitur hoc ipsum plurimas limitationes notabiles, de quibus infra.

9. Resp. nonò: Possit sine solemnitate alienari melioramenta, quæ fecit Rector Ecclesiæ seu beneficii, ait C. de Luca. de benef. d. 86. n. 9.

Quæst. 163. Quæ dicantur & sint res mobiles pretiosæ prohibita alienari sine solemnitatibus, dum sunt Ecclesiæ?

Resp. Tales res mobiles pretiosæ, quæ servando servari possunt; adeoque quò ad prohibitionem, difficultatem, & solemnitatem alienationis æquiparantur immobilibus juxta L. lex qua. ff. de administ. tutor. L. sancimus C. de SS. Eccles. Abb. in c. nulli. h. t. num. 8. Sunt primò vasa aurea argentea, calices, tapetes, casulæ similiaque templorum ornamenta auro & gemmis intertexta, quæ sunt de thesauro Ecclesiæ, eique propter materiæ pretium, artem vel antiquitatem singularem conferunt splendorem. Azor. p. 2. l. 9. c. 1. q. 7. Redoan. l. c. q. 1. num. 1. & 2. Pirh. h. t. num. 11. Delb. c. 17. du. 2. f. 1. num. 8. quæ sine solemnitate alienari nequeunt, etiam si relicta seu donata sine expressa conditione, ut in perpetuum serventur; cum talis conditio ad legalem inalienabilitatem non requiratur Delb. n. 9. Item etiam si sint hæreditaria accepta de manu laici ex necessitate solvendi æris alieni; cum per additionem hæreditatis facta sint bona Ecclesiæ; adeoque ad alienationem eorum requiritur licentia Papæ Delb. num. 11. Idem dicendum in specie de oblationibus factis imagini, dum anathemata argentea vel aurea magni valoris, excedentia nimis valorem 25. scutorum aureorum; & Secus si sint minoris valoris; hæ enim alienari possunt liberè sine solemnitate. ita Delb. c. 17. du. 2. f. 1. num. 17. multoquæ magis hoc postremum dicendum de oblationibus consistentibus in rebus consumptibilibus, etiam pecunia. His tamen non obstantibus attendenda praxis & consuetudo quæ sine illa rigida exactiōne solemnitatum indulget Prælati, ac magis Episcopis quam aliis, calicum argenteorum & aureorum aliorumque similibus veterum, et si notabilis pretii ornamentorum pro novis permutationem, utpote in qua non nisi bonum & utilitas, Ecclesiæ intendi solet, adeoque non ita exposita ejusdem damnificationi. De cæterò ut talia dicantur pretiosa, & hinc sine solemnitate non alienabilia, debent ad minimum excedere valorem 25. scutorum aureorum. quamvis juxta dicta id relinquendum arbitrio Judicis vel viri prudentis. Delb. num. 12. Secundò bibliotheca saltem copiosa, Tambur. de jure Abb. Tom. 3. d. 13. q. 2. num. 8. in fine. Lezan. sum. 99. regular. c. 10. num. 4. citati à Wiefn. h. t. n. 27. non tamen libri singuli destinati pro aliis melioribus & utilioribus comparandis, nisi propter antiquitatem, raritatem similemve causam Ecclesiæ vel monasterio singularem afferant utilitatem vel splendorem; tunc enim sine solemnitate alienari nequeunt. Wiefn. l. c. cum Donato. Tertio integ bona mobilia pretiosa, quæ alienari nequeunt numeratur grex integer ovium vel caprarum, utpote ex quo fructus annuus constanter percipitur; quique per continuam sætuum multiplicationem conservatur; et si singula animalia seorsim liberè possint distrahi, uti & fructus gregis; quia hi servanda servari non possunt. Molin. de just. tr. 2. d. 465. num. 4. Pirh. h. t. num. 12. Delb. c. 17. du. 2. f. 4. Redoan. l. c. q. 2. Idem de armento boum & equorum præsepio dicit Delb. Item Pirh. de jumentis ad fundum colendum deputatis, eique longo tempore affixis, nisi appareant superflua.

pro quo citat *L. ult. C. quando decreto opus non est Anih. de non alien. Reb. Eccles. §. nos igitur. coll. 2. Laym. disp. de reb. eccl. alien. thes. §. 5.* De aliis quibusdam, de quibus dubitari posset, an sint mobilia pretiosa, & hinc inalienabilia, an verò spectent ad immobilia, puta, arboribus, censibus, pecunia; servit, &c. dicitur commodius. *quæst. seq.*

Quæst. 164. Quæ censeantur bona immobilia, & hinc inalienabilia?

Resp. Talia, si etymon nominis spectes, sic dicta, quòd loco moveri nequeant, quia radicem fixam habent seu fundo inhaerent, sunt primò oppida, castra, fundi, agri, vineæ, prædia, domus similiaque spectantia ad Ecclesiam vel monasterium. ipsum quoque monasterium, conventus, hortusq; annexus, ita ut in iis sine solennitate juris fundari nequeat census; cùm talis fundatio comprehendatur in prohibitione alienationis rerum Ecclesie. Delb. *c. 17. du. num. 6.*
 § 7. Quin etiam alienari nequit sine solennitate locus in quo aliàs erat Ecclesia, jam tamen profanata & diruta, quia adhuc censeretur locus Ecclesie, & habetur in honore; imò gaudet immunitate, si spes est reedificationis. Delb. *l. c. n. 4. § 5.* Item capella destinata ad sepulchra vendi nequit, ita ut emptor fiat dominus illius, possitque cuique alteri concedere usum illius. potest tamen ab Ecclesia concedi usus illius; cùm hæc non sit vera alienatio. Delb. *cit. du. 17. num. 2.* citatis Menoch. Quar. Riccio. Bonacin. &c. Secundò talia reputantur redditus seu census & pensiones ex re immobili, prædio, fundo, &c. provenientes, & jura ad illos; adedque subsunt prohibitioni liberæ alienationis. Argum. *c. 2. h. t. in 6. junctâ Gl. v. jura.* & juxta expressum textum *Clem. 1. de V. S. Quarant. in sum. Bull. v. alienatio rer. eccl. num. 26.* Barbol. *de potest. Ep. p. 3. alleg. 95. num. 44.* Delb. *c. 17. du. 2. f. 1. n. 1.* Idque propter stabilitatem & firmitatem suam, quæ jura istiusmodi sunt perpetua. Atque ita *C. de Luca de censib. d. 17. num. 2. § 4.* citata pro hoc *decis. Rora. 235. p. 7. recent. num. 2. § 3.* & Barbol. *ubi ante num. 45.* ait magis communem & receptam, ut census pro stabilibus habeantur, & quòd sub legato stabilium veniant census, ut *Gabriel. l. 2. conf. 141. à num. 18.* Gratianus *discept. for. discep. 981. num. 34.* Quin etiam census seu redditus, etsi ex rebus mobilibus solvendi. V. g. ex pecunia in societatem collata, rebus immobilibus annumerari ait *Pirh. cit. n. 13.* citans pro hoc *Molin. de just. tr. 2. d. 465. n. 3. §. fit etiam.* Contrarium tamen de censu vitalitio astringit *Delb. c. 17. du. 2. f. 3. num. 28.* nimirum, quòd non computetur inter bona immobilia, sed inter mobilia, qualia censentur, quæ in continuo periculo sunt, ut amittantur. ut *Bald in c. contingit. de dolo & contumac. Corneus vol. 3. conf. 173.* & qualis est census vitalitius, utpote fundatus in vita hominis instabili & incerta, & sic emptio juris extinguibilis ad tempus vitæ venditoris. Quod idem *num. 30.* confirmat exemplo census redimibilis, quia & ipse, quia non habet statum stabilem, sed est temporaneus, inter bona mobilia numeratur, ut *Gomez. de censib. c. 3. num. 4.* *Garc. de benef. p. 2. c. 5. num. 95. in fine.* *Molin. de pri-*

mog. l. 2. c. 10. n. 3. & alii, quos citat. Quin etiam in aliquibus Germaniæ locis, teste *Gail. l. 2. obseruat. 10. n. 6.* receptum esse ait *Pirh. h. t. n. 13.* ut redditus seu census redimibiles etiam constituti super bona immobilia, inter bona mobilia numerentur. Item id confirmat *Delb. num. 29.* idem dicendo in genere de censu brevi, duraturo, quod numeretur inter mobilia, ut *Barbat. conf. 22. n. 3.* *Menoch. de arb. l. 2. centur. 3. cas. 233. n. 2.* *Federic. de Senis. conf. 12. num. 5.* *Duardus de censib. in proem. const. Pii V. q. 10. num. 40.* & alii apud eund. Atque ex his sequi videtur, tam censum vitalitium, seu jus percipiendi redditus ad vitam alterius, vel ad aliud breve tempus, aut etiam redimibiliter pro libitu alterius, adeoque instabiliter habitum ab Ecclesia, posse ab ea alienare liberè. Tertiò nomine bonorum immobilium inalienabilium sine solennitate veniunt servitutes prædiorum, aliaque jura, puta, piscandi, venandi &c. Arg. *L. ult. §. fin. C. de long. tempor. præscript.* ubi; eodem observando, etsi res non soli sint, sed incorporales, quæ in jure consistunt, veluti usufructus & cæteræ servitutes &c. cùm hæc fixa maneant & instar immobilium; & tale iudicetur jus seu actio, qualis est res, ad quam est jus seu actio; ita ut, si sit jus seu actio rerum immobilium vel mobilium pretiosarum, sine solennitate juris alienari non possit; possit autem, si sit rerum mobilium. V. g. debitum pecuniarium ita *Argum. c. 2. h. t. in 6.* & *Clem. exi. vi de paradiso. §. cumque annui redditus.* *Abb. in c. nulli. h. t. Sa. v. alienatio. quæst. 9.* *Quarant. v. eod. num. 26.* § 39. *Valq. opusc. de redditibus. c. 2. §. 2. num. 44.* *Suar. Tom. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 26. num. 16.* § 17. *Barbos. cit. alleg. 95.* & alii, quos citat & sequitur *Delb. c. 17. du. 2. f. 1. à num. 2.* extendens hoc ipsum ad jus percipiendi redditus seu census per decennium; cùm tempus decennii longum & quasi perpetuum reputetur, ut *Molin. l. c.* & *Nald. v. annus. num. 7.* § v. *bona. num. 10.* qui tamen posterior dicit, si dicti redditus seu jus percipiendi illos sit constitutum citra decennium, non esse bona immobilia, & posse sine consensu Apostolico alienari, contradicente in hoc ei *Lezan.* De cæterò contrarium defendit cum aliis quibusdam *Pirh. h. t. num. 14.* nimirum actiones, & in specie nomina & instrumenta debitorum, propriè & per se loquendo, nec inter mobilia, nec inter immobilia numerari, sed tertiam & distinctam speciem bonorum constituere, citans pro hoc *l. à D. Pio. §. in venditione. ff. de sent. & re judic.* (ad quod tamen respondet *Delb. num. 4.* id, quod actiones & jura neque nomine mobilium, neque immobilium comprehendantur, verum esse in testamentis & aliis dispositionibus, ubi verba præse accipienda, non tamen in hac materia prohibitionis de non alienando favorabili Ecclesie. pro quo citat *Azor. p. 2. l. 9. c. 6.* *Barbos. cit. alleg. 95. num. 46.*) rationem quoque adiiicit *Pirh.* quod appellatio bonorum immobilium & mobilium veniant solæ res, quæ loco continentur, mobilia quidem, quæ suapte naturâ de loco moveri possunt, immobilia, quæ à loco moveri non possunt; quales non sunt actiones & jura, quippe incorporalia, Quod tamen leve videtur argumentum; cum actiones & jura non dicantur immobilia tantum per se seu ratione sui, sed censeantur qualia per respectum, & denominationem quasi extrin-